

در دیار شهریاران

○ در دیار شهریاران
○ نویسنده: هرمان شیفر
○ مترجم: دکتر نصرت‌الله آصف‌پور
○ ناشر: اویکن دیتریش فرلاگ آلمان
○ دوسلدورف - کُن

هرمان شیفر که به علت تهیه چند فیلم جالب‌توجه تلویزیونی درباره فرهنگ و تمدن خاور نزدیک برای جامعه آلمانی فرد شناخته شده‌ای است در اینجا حاصل مطالعات و نتیجه مسافرت‌ها و گشت و گذارهای خود را در ایران که بین سال‌های ۴۰ تا ۵۰ صورت گرفته در این کتاب به ما عرضه می‌دارد. او ما را با انبوهی از دیدگاه‌های تازه آشنا کرده و درعین حال برایمان شگفتی می‌آفریند. شیفر در حالیکه با یک باستان‌شناس خبره به گشت و گذار در ایران می‌پردازد با دید تیزبین خود به عصر حاضر، از مشاهده و کشف آثار و علائم دوران

بدوی نتوانست نابود کند و از میان بردارد همانا روح معنویت تمدن و فرهنگ والایی است که در ایران امروز همچنان به زندگی خود ادامه می‌دهد. مؤلف با چیره‌دستی و مهارت تام توانسته است خرمی از اطلاعات و دانستی‌های با ارزش و گویا را در این کتاب به ما عرضه کند. موضوعی که در این کتاب بیشتر از همه نظرها را به خود جلب می‌کند مهارت و مخصوصاً طرز نگاه نویسنده در گذر از حال به گذشته است، که در سرتاسر کتاب همواره به چشم می‌خورد. و بالاخره او توانسته است ماجراها و حوادث مختلف پژوهش‌ها و اکتشافات باستانشناسی را، چنان هيجان‌برانگیز و پرجاذبه‌انگونه که بوقوع پیوسته‌اند در برابر ما زنده کند که گوئی ما خود در صحنه حضور مداوم داشته‌ایم. با مطالعه این کتاب به خوبی وجه اشتراک و اثرات متقابل دو فرهنگ و تمدن شرق و غرب به بهترین وجه برایمان آشکار می‌گردد.
نصرت‌الله آصف‌پور

تاریخ اسلام

اجمالی از مهمترین سفرهای جغرافی‌دانان و سفیران مسلمان بدست دهد. پنجمین مقاله که عنوان «زرنگ در قرون نخستین اسلامی» یافته توسط آقای رضا مهرآفرین، عضو هیأت علمی دانشگاه سیستان به تحریر درآمده است. مؤلف کوشیده تا با استفاده از مدارک و نوشته‌های

شماره یازدهم فصلنامه تاریخ اسلام (پاییز ۸۱) به سردبیری آقای دکتر حسین مفتخری منتشر شد خوانندگان این شماره از شش مقاله تالیفی و دو مقاله ترجمه شده بهره‌مند گردند. نخستین مقاله از آن آقای حسین حسین‌زاده شانه‌چی - دانشجوی دکتری تاریخ تمدن و ملل اسلامی - است که با عنوان «سیره نبوی در کتاب بحارالانوار» به چاپ رسیده است. نویسنده مقاله معتقد است که بخش عمده‌ای از روایات سیره در منابع مشهور و متعارف شیعی یافت می‌شود که برای پالایش و جرح و تعدیل روایات متداول در منابع معروف سیره بسیار ارزشمند است. از این رو ایشان کتاب بحارالانوار را که از منابع متاخر شیعی می‌باشد برگزیده تا اخبار و روایات مربوط به سیره نبوی را در آن جستجو و مورد کنکاش قرار دهد.

جغرافی‌دانان و مورخان اسلامی، جغرافیای تاریخی زرنگ (مرکز حکومتی سیستان) را بررسی نماید. ششمین مقاله با عنوان «دور قیامت در نظر اسماعیلیان نزاری» به قلم آقای علیرضا روحی میرآبادی است که کوشیده تا به دور قیامت نزد اسماعیلیان و تغییر نگرش آنها نسبت به قیامت بپردازد. مقاله فرآ نوشته تی‌ناگل نیز که توسط آقای علی ناظمیان فرد به فارسی برگردانده شده هفتمین مقاله این شماره می‌باشد که در آن با ریشه‌شناسی واژه قرا و تفکیک میان قاری و اهل القرا تصویری از قرا که همان اهل القرا می‌باشند ارائه می‌گردد.

دومین مقاله با عنوان «تشیع بصره در قرون نخستین» به قلم آقای مصطفی سلطانی - پژوهشگر مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب - است که کوشیده تا با ارائه شواهدی به اثبات وجود تشیع در بصره قرون نخستین بپردازد و این گمان را که بصره شهری کاملاً عثمانی بوده است مورد تردید قرار دهد. سومین مقاله که عنوان «شخصیت و تاریخ خلیفه‌بن‌خیاط» به خود گرفته است به قلم معصومعلی پنجه می‌باشد که در آن به بررسی زندگی و کتاب خلیفه‌ابن‌خیاط که از پیشگامان تاریخ‌نگاری به شیوه سالشمار و نیز طبقات‌نگاری می‌باشد پرداخته است.

هشتمین و آخرین مقاله با عنوان «تبعی در راحة‌الصدور راوندی» به قلم محمد اقبال و ترجمه آقای دکتر محمدی فشارکی است که در آن به بررسی کتاب راحة‌الصدور پرداخته است.

چهارمین مقاله با عنوان «کتب جغرافیای عمومی و سفرنامه‌ها در جهان اسلام» نوشته دکتر حسین قره‌چانلو، استاد تاریخ تمدن و ملل اسلامی است که کوشیده تا با کندوکاوی در منابع جغرافیایی قرون نخستین اسلامی، توصیفی